

fremførte mod den nuværende Maade at lønne Præsterne paa, kunne ganske vist paa visse Steder have deres Betydning, men naar der ankes over at Præsten har Besvær med at modtage sin Tiende in natura, i Smaapartier; saa opstaar jo straks det Spørgsmaal: Hvorfor vælger Præsten ikke sin Tiende, som de fleste andre gøre, der have Tiende in natura, eller hvorfor søger han ikke at faa den betalt efter Kapitelstatst, hvad der jo har været forlangt fra Ydernes Side for mange Aar tilbage? Saa vilde han jo undgaa den Ulempe og det Besvær, som den ærede Minister anførte med at modtage Tienden in natura. Det kan ogsaa være meget smukt af Præsten, at han hellere vil have Tab end inddrive sin berettigede Fordring paa Tienden, men det bliver jo hans egen Sag og ethvert Menneskes Sag, om de ville frafalde Kravet paa deres Tilgodehavende eller inddrive det paa lovlig Maade, og dette vil Præsten kunne gøre uden at udsætte sig for nogen retskaffen Mands Dadel. Den Anke forekommer mig derfor ikke at have saa overmaade meget at betyde.

Hvad nu Lovforslaget i Almindelighed og dets store Formaal angaar, saa er det jo en Selvfølge, at naar hverken den ærede Minister eller det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad), der som bekendt er Chef for statistisk Bureau, har turdet give sig af med at gøre en tilnærmelsesvis rigtig Kalkule over, hvorledes de foreslaaede Udgifter og de paaregnede Indtægter ville kunne komme til at balancere, vilde det jo være altfor uvoveligt for andre Medlemmer af Tinget at gøre det. Jeg skal derfor heller ikke indlade mig videre derpaa, men jeg vil dog sige, at Udgiftssiden ved Forslaget kan man dog med det foreliggende Materiale komme temmelig nær, idet der jo i Lovforslagets §§ 4 og 5 er opstillet det væsentligste af det, der skal udredes. Jeg har forsøgt at gøre en Beregning af det Beløb, der vil udfordres efter de Fordringer, der her ere opstillede, til Lønninger til Biskopperne, til deres Lønningstillæg, Repræsentation osv. og til Lønningen af de 8 forskellige Lønningsklasser, thi der er i Virkeligheden 8 Klasser, idet hver af de 4 Klasser er delt i 2 Dele, hvoraf den ene Del vil faa 500 Kr mere end den anden. Jeg er dog kommen til det Resultat, at der vil medgaa ca. 3½ Mill. Kr. til dette Djemed; det kan være en Smule over eller under, men meget vil det ikke komme til at fejle. Jeg er nemlig gaaet ud fra det Tal, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds nævnedes om Antallet af Præster, nemlig 1,000, og naar man saa har opgivet Lønningsbeløbene for de 525 og ved, at

Resten saa bliver 475, saa har man ogsaa deres Løn opgivet, og saa kan man komme til et tilnærmelsesvis rigtigst Skøn over, hvor meget der vil medgaa til at lønne Gejstligheden med efter det foreliggende Forslag. At man ikke har noget, som i dette Øjeblik kan lægges til Grund for en Beregning over, hvor meget der vil indgaa i Statskassen af de Beløb, der ere bestemte til at indbrages, skal jeg gerne indrømme. Det er jo noget, der afhænger af Priserne, og som derfor vil være forskelligt til de forskellige Tider. Men det Udvalg, der var nedsat i 1870, kom til det Resultat, at de Indtægter, som vilde indgaa i Statskassen efter det da foreliggende Forslag, vilde udgøre 2,251,011 Rd., altsaa det dobbelte Antal Kroner, eller c. 4½ Million Kr. Hvis det tilnærmelsesvis kunde holde Stif endnu, men det kan det jo ikke, da Priserne nu ere lavere, vilde der blive c. 1 Mill. tilovers, som vilde blive unddraget Gejstligheden ved det Forslag, som her foreligger. Jeg er enig med den ærede Minister i, at det er lave Sætser, der her er sat for Lønningerne til Præsterne. Det er jeg saa meget mere overtydet om, som jeg vilde paaregner, at den Umbedsbslig, man vil tilstaa dem, vil kunne give Præsterne noget Nettoudbytte. Det kan ganske vist være en rar Ting for en Præst at kunne have et Par Heste og holde Kør og avle noget Korn, men naar han skal gøre Regnskabet op over Driften, er det min Overbevisning, at han snarere vil faa Minus end Plus. Hvad er det nemlig for Jordlodder, Præsterne skulle have? Det er Jordlodder paa 2 Tdr. Hartkorn. I bedre Egne af Landet gaar der nu 6—7—8 Tdr. Land paa en Td. Hartkorn; ere Jorderne lidt ringere, kommer der lidt flere Tdr. Land pr. Td. Hartkorn, men man kan udregne, at disse Præstegaardslodder ville blive paa mellem 12 og 20 Tdr. Land i Gennemsnit, og naar Præsten skal drive en saadan Lod og holde Fjolk dertil og Hestekraft dertil, skal der ikke blive noget Overflud til ham, men snarere Underflud. En anden Sag er det, hvis han har bortforpagtet Jorden, saa vil han kunne faa lidt Udbytte og endog saa faa en ret god Afgift; men skal han drive den selv, er det min Overbevisning, at Præsten ikke faar noget Udbytte af den Avling, der kan faas.

Den ærede Minister var jo inde paa, at Kirken ikke skulde lide nogen Afgang i sin Indtægt, men det vil den dog sikkert komme til efter dette Lovforslag. Det er derfor, mener jeg, med fuld Høje, at dette Forhold trænger til en nøjere Bearbejdelse, for der kan være Tanke om at gøre det til Lov. Hvad Reduktionen af Præstegaardene angaar, er det